BEDİR EHLİNİN BAĞIŞLANMASI

[Türkçe]

غفر الله لأهل بدر رضي الله عنهم

[باللغة التركية]

Muhammed Şahin

محمد شاهين

Tetkik eden: Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

Hamd, yalnızca Allah'adır. Salât ve selâm da Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'edir.

Ali b. Ebî Tâlib'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Ömer b. Hattab'a -Allah ondan râzı olsun- şöyle buyurmuştur:

((وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ اطَّلَعَ عَلَى أَهْلِ بَدْرٍ، فَقَالَ: اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Ne biliyorsun! Belki de Allah -azze ve celle- Bedir'e katılanların durumlarına (rahmet ve mağfiret bakışıyla) bakmış ve: (Ey Bedir Ehli!) Ne yaparsanız yapın, ben sizleri bağışladım, demiştir." [1]

Bu hadis-i şerifin anlamını, insanlardan birçok kimse farklı anlamıştır. Çünkü hadisin zâhirinden kendilerine her şeyin mubah olduğu ve istedikleri her şeyi yapabilecekleri anlaşılmaktadır. Fakat bu mümkün değildir.

İçlerinde İbn-i Cevzî'nin de bulunduğu bir grup âlim şöyle demiştir:

Hadisteki "Ne yaparsanız yapın" ifâdesinden kasıt; ileride yapacaklarınızla ilgili değil, aksine geçmişle ilgili yaptıklarınız hakkındadır.

Buna göre anlamı şöyle olur:

"Önceden işlediğiniz hangi ameliniz (günahınız) var idiyse onu bağışladım demektir."

Kuşkusuz buna şu İki husus delalet etmektedir:

1. Şayet burada geçen fiil, gelecek ifâde etseydi o zaman cevabı "Sizleri bağışlayacağım" diye olurdu.

2. Yine böyle olsaydı, bütün günahlar hakkında genellik olmuş olurdu ki, burada bu anlama gelmez.

Gerçek cevap şu ki; "Şüphesiz ki ben, bu savaşınızdan dolayı geçmiş günahlarınızı bağışladım." anlamında olur.Fakat bu açıklama da iki yönden zayıf bir açıklamadır:

1. Hadiste geçen "Ne yaparsanız yapın" lafzı bu açıklamaya engeldir. Çünkü bu lafız, gelecek ifâde eder.Geçmişlik ifâde etmez.

"Sizleri bağışladım" bölümünün ise; "Ne yaparsanız yapın" bölümüne uyacak diye bir gerekliliği olmayabilir. Çünkü "Sizleri

[1] Buhârî, hadis no: 3007, Müslim, hadis no: 2494

bağışladım" sözü, gelecekteki bağışlamanın vuku bulduğunu ortaya koyan bir sözdür.

Nitekim Allah Teâlâ'nın şu sözlerinde olduğu gibi:

[سورة النحل الآية: ١] Z b a ` _ ^ | \ [Z Y X [

"Allah'ın emri (kıyâmet) geldi (gelmesi yakındır)! (Ey kâfirler!) Artık onun gelmesini çabuklaştırmak istemeyin. Allah, onların ortak koştukları şeylerden (şirkten ve ortaklardan) münezzehtir, yücedir." [1]

[وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلۡمَلَكُ صَفّٗا صَفّٗا ﴿٢٢﴾ Z [سورة الفجر الآية: ٢٢]

"Melekler saf saf durmuş olduğu halde Rabbin geldi..." [2]

2. Hadisin bizzat kendisi bu açıklamayı reddetmektedir.Çünkü hadisin sebebi zaten sahâbeden Hâtıb el-Beltea kıssasıdır.O'nun Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hakkında yaptığı casusluğu ile ilgilidir. Şüphesiz ki bu hâdise de Bedir savaşından sonra gerçekleşmiş, öncesinde olmamıştı. İşte hadisin geliş sebebi budur.Bundan kastedilen de kesinlikle bu olsa gerek.

Allah Teâlâ en iyisini bilen olmakla beraber bizim bu hadis hakkındaki düşüncelerimiz şöyledir:

Bu hadisteki hitap hakkında Allah Teâlâ, onların, dînlerinden vazgeçmeyen ayrılmaz kimseler olduklarını, İslâm üzere öldüklerini, buna ek olarak başkalarının bazen işlediği gibi onların da bazı günahlar işlemiş olduklarını, ancak Allah Teâlâ'nın onları günahlarda ısrarcı kılmadığını, aksine onları nasuh tevbeye ve istiğfara ulaştırdığını, günahlarından sonra işledikleri bazı sevaplarının bu günahlarını sildiğini kuşkusuz bilmektedir. Böylece bu durum başkalarına olmadan sadece kendileri hakkında özel bir durum hâlini almış oluyor. Çünkü bu husus onlar hakkında gerçekleşmiş ve böylelikle bağışlanmışlardır.

Bu ifâdeden, bağışlanmış olmayı suistimal ederek, farzları yerine getirmemeleri de elbette anlaşılmayacağı gibi aynı zamanda bu, sebeplerini yerine getirmeleriyle mağfiretin oluşmasına da engel teşkil etmez.Şayet bağışlanmış olmaları, onların emredilenleri artık yerine getirmeyebileceklerini ortaya koysaydı, o zaman bundan sonra namaz kılmaya, oruç tutmaya, hac etmeye, zekat vermeye ve cihad etmeye ihtiyaç duymazlardı. Kuşkusuz bu da imkânsızdır.

---

[1] Nahl Sûresi: 1
[2] Fecr Sûresi: 22

Muhakkak ki, günahlardan sonra mutlaka yapılması gereken öncelikli ihtiyaç tevbe etmektir. Şu var ki, bağışlamış olmanın söz verilmiş olması, bağışlanmayı gerektirecek sebep ve faktörlerin de artık iptal edilebilirliği fikrini asla ortaya koymaz. Bu açıklamayı (destekleyecek) benzer başka bir hadis-i şerif ise şöyledir:

((أَذْنَبَ عَبْدٌ ذَنْبًا، فَقَالَ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي. فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: أَذْنَبَ عَبْدِي ذَنْبًا فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ ثُمَّ عَادَ فَأَذْنَبَ فَقَالَ أَيْ رَبِّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَبْدِي أَذْنَبَ ذَنْبًا فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ ثُمَّ عَادَ فَأَذْنَبَ فَقَالَ أَيْ رَبِّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي فَقَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَذْنَبَ عَبْدِي ذَنْبًا فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ اعْمَلْ مَا شِئْتَ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكَ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Bir kul, günah işledikten sonra: Allahım! Günahımı bağışla! dedi. Allah Tebâreke ve Teâlâ: Kulum bir günah işledi, günahı bağışlayan ve bundan dolayı onu hesaba çeken bir Rabbinin olduğunu bildi. Sonra bir günah daha işler ve:Ey Rabbim! Günahımı bağışla! der. Allah Tebâreke ve Teâlâ: Kulum bir günah işledi, günahı bağışlayan ve bundan dolayı onu hesaba çeken bir Rabbinin olduğunu bildi. Sonra bir günah daha işler ve: Ey Rabbim! Günahımı bağışla! der. Allah Tebâreke ve Teâlâ: Kulum bir günah işledi, günahı bağışlayan ve bundan dolayı onu hesaba çeken bir Rabbinin olduğunu bildi. (Allah Teâlâ ona): (Tevbe ettiğin sürece) istediğini yapabilirsin. Şüphesiz ki seni bağışladım, diye buyurur." [1]

İşte bu hadis-i şerifte de o kimseye haramları ve günahları işlemesine dâir bir izin ya da mutlaklık bulunmamaktadır. Hadis tamamıyla kulun her bir günah işleyip de tevbe ettiği takdirde bağışlanmasının devam edeceğine delâlet etmektedir.

Bu kulun böyle bir bağışlanma aldığına dâir özelliğine bakarsak; kendisi de biliyordu ki herhangi bir günahta ısrarcı olunmamak. Kendisi bir günah işlediği zaman tevbe etmekteydi. Onun durumunda olan herkes için de bu durum aynı hüküm alırdı. Ancak şu var ki, zikredilen bu kul hakkında karar kesilmiştir. Tıpkı Bedir ehli hakkında hükmün kesildiği

[1] Buhârî, hadis no: 7507, Müslim, hadis no: 2758

gibi. Aynı şekilde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in cennetle müjdelenenleri haber verdiği ya da kendilerinin bağışlanmış olduklarını belirttiği kimselerde olduğu gibi...

Şunu gözden kaçırmamak gerekir ki, bununla, sahâbeden olsun, başkası olsun, herhangi bir kimsenin, artık bütün günahları işleyebileceği ya da farzları terk edebileceği asla anlaşılmamaktadır. Aksine bu kimseler (dinî işlerde) daha çok çalışmakta, daha çok korkmakta ve müjdelendiklerinden sonra da öncesine nazaran daha çok dikkat etmekteydiler. Cennet ile müjdelenen on sahâbede olduğu gibi...

Ebû Bekir es-Sıddık -Allah ondan râzı olsun-, Allah Teâlâ'nın emrinden çokça korkan ve günahlardan çok sakınan bir şahsiyetti. Ömer de -Allah ondan râzı olsun- öyleydi. Çünkü kendileri biliyorlardı ki, genel olan müjde, bazı şartlarla kayıtlıydı ve bu ölüme dek sürmekteydi. Onlar, bu müjdeyi bozacak bazı engellerin de olduğunu bilmekteydiler. Onlardan hiç kimse bu müjdeyi mutlak olarak ve isteyenin farzları terk edebileceği biçiminde anlamamışlardır.